

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתפא

ערב שבת קודש פ' קדושים, מבה"ח אייר,
ה'תשע"א

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ואחת שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"ט שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכי"ר

לעילוי נשמת

ר' משה עזיז ב"ר אלי' ע"ה
נפטר ביום כ"ג ניסן - אסחה"פ, היתשי"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתו שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

ר' יצחק אהרן ב"ר וואלף ע"ה ספיוואק
נפטר ביום כ"ו ניסן היתשמי"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדו

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה
ומשפחתם שיחיו ציקמאן

* * *

IN HONOR OF

Muchnik שתיח' Chaya Mushka

On the occasion of her 7th birthday,

Shabbat Parshat Kedoshim, 26 Nissan, 5771

AND IN HONOR OF HER SISTERS AND BROTHER שיחיו

May they merit to be a source of Chassidic pride
to their family and a Torah light to their community.

*

DEDICATED BY THEIR PARENTS

Muchnik שיחיו Rabbi & Mrs. Dov and Racheli

Shluchim of the Rebbe in Oxnard, California

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף אר' לייב ז"ל ופאולין רות ב"ר יצחק ע"ה

ולעני ר' יוסף אר' לייב ב"ר משה באר ז"ל מרת חשוא ב"ר נטע אורי הכהן ע"ה

ולעני ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולעני יוסף ב"ר אר' ע"ה

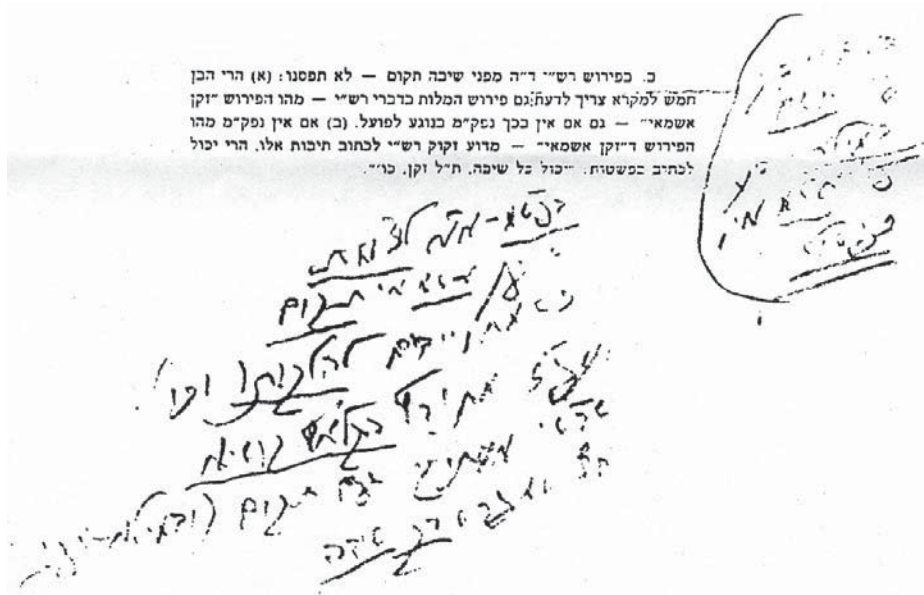
"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

מפני שיבה תקום

בקשר עם פ' השבוע, מובא בזה צילום ממענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלת המניחים בשיחת ש"פ קדושים תשד"מ

(נדפס בהתוועדויות תשד"מ ח"ג ע' 3-262)

להלן פיענוח הכתי"ק:

ב. כפירוש רש"י ד"ה מפני שיבה תקום - לא תפסנו: (א) הרי הבן חמש למקרא צריך לדעת: גם פירוש המלות כדברי רש"י - מהו הפירוש "זקן אשמאי" - גם אם אין בכך נפק"מ בנוגע לפועל. (ב) אם אין נפק"מ מהו הפירוש ד"זקן אשמאי" - מדוע זקן רש"י לכתוב תיבות אלו. הרי יכול לכתוב בפשוט: "יכול כל שיבה. ת"ל זקן. כו"י."

באם יודע פי' אשם במילא יודע פי' אשמאי כפשוט.

בפש"מ - א"א לצוות בזקן אשמאי תקום כשמחוייבים להלקותו וכו'.

ועפ"ז מתורץ הקלאץ קושיא שרש"י מעתיק גם תקום (ובמילא - מפני אף שמפרש רק שיבה).

לזכות הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי וזוג' מרת נחמה פייגא שיחיו וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובניהם: נתן הלוי ויוסף יצחק הלוי שי' לאבקובסקי מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחווה מוסיא שיחיו שגלוב

ב"ה

3 דבר מלכות "למכה מצרים" בימינו אלו / משיחת כ"ז ניסן התשנ"א. בעת היחידות

7 זמן הגאולה יש למצוא ענין של גאולה בפרקי אבות / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

11 המעשה הוא העיקר ויה"ד שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" / הוראות למעשה בפועל

12 ניצוצות של משיח לא מתכוונים לפשט'לאך / קטעים קצרים ופתומים בעניני גאולה ומשיח

13 וילחום מלחמת ה' - וינצח הסיבה האמיתית לסינוע הרוסי לאויבי ישראל / שיחות בעניני שלימות העם והארץ

15 כתב-יד-קודש מפני שיבה תקום / צילום ממענה הרבי לשאלת המניחים בשיחת ש"פ קדושת התשד"מ

לע"נ הרה"ח הרה"ת ר' יעקב זלמן חיים בהרה"ח ר' אברהם מרדכי לוי יצחק ע"ה סעמיוועלס

גלב"ע ביום כ"ג כסלו התשמ"ו - ת.נ.צ.ב.ה.

ולזכות זוג' - תבלחט"א - מרת רחל תחי, ולזכות בניהם ובנותיהם: מרת בת שבע דבורה ובעלה

הרה"ת ירוחם פישל גדלי' הכהן שי' בראנשטיין, מרת גיטל מלכה ובעלה הרה"ת אברהם

ישראל שי' ביסטרדיצקי, הרה"ת שמואל מאיר וזוג' מרת נחמה שי' סעמיוועלס, הרה"ת יוסף

יצחק וזוג' מרת מרים קיילא שי' סעמיוועלס, וכל בני משפחתם שיחיו

לברכה והצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות, ולקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש

יחי המלך /

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 347-675-5771

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219

דואר אלקטרוני: chinuch@neto.net.il • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

באים ואומרים: דעתנו היא שמכאן ואילך אסור לכם לטוס!

ג. לכאורה הדבר תמוה: זה כשלש שנים (מל"ג בעומר תשכ"ז) שהרוסים נמצאים עם רגל אחת במצרים ואפי' עם שני רגלים, הם שלחו לשם כוח אדם ומפקדים (ואף הרגו כמה מפקדים שלהם), ולמרות זאת הם מעולם לא אמרו כלום, ומדוע הקב"ה לא החזיק אותם ככה עוד קצת עד ביאת משיח?

אלא כיון שזהו דור יתום, מראה הקב"ה בגלוי עם מי יש לנו עסק, ולכן מיד כשאמרו שלגוי מרוסי יש דעה באי, נחלו תיכף את המפלה בזה שהגוי אמר: אהא! אתה אומר שיש לי חלק בארץ ישראל, אזי אתנהג כבעל-הבית בארץ ישראל, והוא מתיישב (אמנם מעבר לגבול) ואומר בפירושו: עד כאן אתם יכולים לטוס ומכאן ואילך אינכם יכולים.

אך הדור שלנו כ"כ יתום עד שאפילו לא מקשרים בין שני הדברים; הרי היצר הרע הוא אומן במלאכתו, אזי הוא משכנע שצריכים לחפש דרכים מה לעשות, ואי-אפשר להבין מה קרה כאן לפתע.

ואין פוצה פה ומצפצף!...

[. .] במקום זה מה עושים – מכניסים גויים מרוסי' לארץ ישראל, ואומרים שהם "יהודים"!

לא כתוב בשום מקום שגוי צריך לקיים מצוות, מלבד שבע מצוות בני נח, ושבע מצוות אלו ניתן לקיים גם ברוסי'. המצוות שבעיקר אין אפשרות לקיים שם הם אלו שגוי אינו מחוייב בהם, ואדרבה: אסור לו לקיים אותם, אסור לו ללמוד תורה שבעל פה.

ואעפ"כ מה עושים? כאשר מגיע גוי לארץ ישראל ואומר שברצונו להיות "יהודי", לא מציבים בפניו תנאים של קיום מצוות כגון: שבת, הנחת תפילין, ציצית ואפילו לא למול את עצמו, שהרי כפי' דתית – זאת לא!... הדבר היחידי ששואלים אותו הוא – האם רצונו בחלק בארץ ישראל, וכיון שבוזה הוא חפץ אזי נותנים לו נייר שהוא "יהודי"!

[. .] מכך נובעים כל הצרות הללו – הקב"ה ראה שרוצים להכניס גויים מרוסי' לארץ ישראל ואף אחד אינו מוחה על כך, לכן הוא הראה מה יוצא מזה.

ד. בתחילה שאלו מהו ההבדל בין גוי מרוסי' לגויים אחרים, אך אח"כ עבר רגע קט ואף אחד לא מחה ע"כ, וכך זה נותר, ואז החלו הצרות מהרוסים, ולאחמ"כ הם מסתובבים ומחפשים מה לעשות, כיצד ניתן לתקן זאת.

מה אתה מחפש לתקן את המסובב? הרי יש כאן סיבה ומסובב, ומדוע אתה מחפש לתקן את המסובב, הרי כאשר הסיבה נשארת המסובב יכול לחזור שוב, אלא יש לתקן את הסיבה, והסיבה היא כנ"ל שרוצים לומר על גוי מרוסי' שהוא "יהודי" ושיש לו חלק באי, ושהוא יכול לומר שם דעה.

והצרה גדולה יותר כיון שאף אחד לא אומר כלום ע"כ; כל אחד מחזיק מעצמו כגדול מיראלי, וכגדול שבגדולים, ובמילא תמיד הוא יכול לקפוץ בראש [שבאמת הוא יכול לקפוץ בראש מצד מה שהגמ' אומרת במס' מגילה (יב, ב – "הדיוט קופץ בראש")], וכיון שהוא "גדול שבגדולים" (ויש לו גם "הסכמה" מהגמ' הנ"ל לקפוץ בראש), במילא הוא רוצה תמיד

סיום השיחה בעמוד 10

"למכה מצרים" בימינו אלו

רואים בגלוי ממש איך שהתרחשו ומתרחשים נסים ונפלאות (בדוגמת הנסים ביציאת מצרים) לטובת בני ישראל ולטובת העולם כולו, החל מכך ש"למכה מצרים בבכוריהם", ה"בכורים" דאומות העולם (כולל ממדינת מצרים והמדינות הערביות הסמוכות לה) – נלחמו והיכו את "מצרים", צורר היהודים ● כפרט שאוחזים כבר ב"יבואן אל מנוחת", בארץ הקודש וירושלים, עד "שלם", שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה ● קטעים משיחת כ"ו ניסן ה'תשנ"א, בעת ה"יחידות" – מוגה, תרגום מאידית*

א. "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹:

כאור"א יכול לראות בגלוי איך שהנסים דיציאת מצרים משתקפים עכשיו בהנצחון בימינו אלו – הן בעצם הנצחון והן בעיתוי שלו, ובמיוחד – בימים זכאין דחודש ניסן (שענין החירות שבו מודגש עוד יותר בשנה זו, כנ"ל):

עוד לפני חג הפסח – אירע ה"למכה מצרים בבכוריהם"², שה"בכורים" דאומות

* השיחה מובאת בקשר עם כ"ו ניסן החל בשבת זו, במלאת 20 שנה לאמירתה בשנת "אראנו נפלאות".
(1) מיכה ז, טו.
(2) תהלים קלו, י. וראה מדרש תהלים שם. רש"י ומצוד"ד שם.

(3) והרי כל המלכויות נקראות על שם מצרים (ב"ד פט"ז, ד).
(4) ב"ד שם.

העולם³ (כולל ממדינת מצרים והמדינות הערביות הסמוכות לה) – כפי החלטת באי-כחם ב"אומות המאוחדות" ("יונייטד ניישענס") – נלחמו והיכו את "מצרים", צורר היהודים, (מצרים מלשון⁴) "מיצר" לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – "שנת אראנו נפלאות" – אירע הנצחון (כפי שהכריזו אוה"ע), והמפלה שלו, באופן ד"למכה גוי" (לא "להורג"), ודוקא באמצעות אינם-יהודים ("בכוריהם"), אשר נזפו בו וביזו אותו, והכריחו אותו שעליו להתחרט על פעולותיו עד אז,

(3) והרי כל המלכויות נקראות על שם מצרים (ב"ד פט"ז, ד).
(4) ב"ד שם.

ועם "בשנת שבע למלכותו"⁸ ועם "חודש ניסן בשנת שתיים עשרה" למלכותו⁹ וסעודות אסתר לאחשורוש והמנו¹⁰ וכו' – לעשות מכל זה המשך וענין אחד ולהתבונן בעצמו בזה – הכירו בזה יד השם. משא"כ במאורעות העכשוויות מתרחשים נסים ונפלאות גלויות, גלויות לא רק לבני, אלא גם לעמים אחרים.

ונסים אלו מתרחשים, כאמור, בחודש ניסן, כך שמיום ליום (בחודש ניסן עצמו) נוספות התפתחויות חדשות, בקשר עם ההחלטה של "בכוריהם" (ב"ויניטעד ניישענס"), ובהסכמה של סאדאם – כפי שהי' בימים אלה בסיום חודש ניסן, חודש הגאולה, ומצפים שיהי' המשך בכיוון זה, היום בלילה, או מחר, מחרתיים וכו'.

ג. [.] ההוראה מכל הנ"ל מובנת בפשטות:

כשרואים את הנסים שהקב"ה עושה – מעורר זה עוד יותר ביהודי, את ההכרה שהקב"ה הוא בורא העולם ומנהיגו, ושהוא עושה תמיד נסים לבני, ו"הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם" מאלה ש"עומדים עלינו".

ובפרט שהנסים העכשוויים מזכירים ומחזקים את הרגש אצל יהודי "לראות את עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים", ו"לא את אבותינו בלבד גאל הקב"ה ממצרים אלא אף אותנו גאל עמהם" – גאולת מצרים היא ההתחלה וכולל את כל הגאולות (אפילו גם גאולה ד"יגאלנו מן הצרות הבאות עלינו כו"), כנ"ל.

ועבור זה נותנים שבח והודאה, "יודו לשמך"¹¹, "למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו הוציאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה כו",

והוא הוכרח להודות ולקבל ולקיים את כל הציוויים, ההוראות והדרישות שניתנו לו מ"בכוריהם": לשחרר חלק משבויי-המלחמה וגם לקיים את יתר הדברים שנתבע על-ידם.

ולאחמ"כ הי' ההמשך בזה – בחודש ניסן, ובו גופא – בימי הפסח, "זמן חירותנו" [.] .

ב. מזה ישנה התשובה ליהודים ששואלים: בעמדנו ב"שנת אראנו נפלאות" – איפוא רואים נסים ונפלאות, ועד בדוגמת הנסים ונפלאות בעת יציאת מצרים ופורים!?

צריכים רק לפקוח את העינים ולהביט אל המאורעות האחרונים באותו חלק של העולם, כפי שהודפס בעתונים –

רואים בגלוי ממש איך שהתרחשו ומתרחשים נסים ונפלאות (בדוגמת הנסים ביציאת מצרים) לטובת בני ישראל ולטובת העולם כולו, החל מכך ש"למכה מצרים בכוריהם", בכורי אה"ע עצמם ביטלו את הכח ושליטה של צורר היהודים וצורר כנגד אנשים אחרים (כולל לא-יהודים), והוא מחזיר את מה שלקח, ומשלם את הנזקים, כולל גם – הדברים גנוזים שהחביאם.

ויתירה מזה: הנסים מתרחשים בימות השנה שקשורים במיוחד עם נסים לבני: ימי הפורים – כשאירע הנס ונצחון והגאולה דבני והמפלה דהמן הרשע צורר היהודים (במלכות פרס ומדי), וכן (מיסמך גאולה לגאולה⁵ –) ימי חודש ניסן וימי הפסח – גאולת ישראל ממצרים, ובאופן דנסים ונפלאות,

ואדרבה: נס פורים הי' נס המלושב בדרכי הטבע⁶, כך שרק ע"י הקשר עם ההתחלה דמלכות אחשורוש עם "בשנת שלוש למלכו"

(5) מגילה ו, סע"ב.

(6) תו"א מג"א צג, סע"ג ואילך. שם ק, א. ובכ"מ – נסמנו לקמן [בסה"ש תנש"א ח"ב] ע' 884 הערה ד"ה ווי באוואוסט.

(7) אסתר א, ג.

הסיבה האמיתית לסיוע הרוסי לאויבי ישראל

א. [בנוגע ל"מיהו יהודי":] כל הענין החל מזה שתשעה אנשים החליטו (ובהם גופא היו חמשה כנגד ארבעה) שאין צורך בגיור כהלכה, ודי בזה שישאלו את הגוי האם הוא רוצה חלק בארץ ישראל, ואם הוא ישיב בחיוב אזי הוא "יהודי"!

לאחמ"כ התקבלה החלטה זו ע"י מאה ועשרים איש שאמרו שהם מדברים בשמם של שניים וחצי מליון יהודים, ח"ו!

אחר-כך הגיע רב ואמר, שאמנם זקוקים לגיור כהלכה, אך בנוגע לאלו שהגיעו מהמדינה ההיא, מרוסי, צריכים להקל, זאת-אומרת, שאם מגיע גוי מרוסי ואומר שרצונו להיות "יהודי" ולקבל חלק בארץ ישראל, הוא נהי' "יהודי" וצריך לקבל חלק בארץ ישראל!

מה יצא מזה – שמיד תוך כדי דיבור ועל אתר, שלחה רוסי אנשים שהתיישבו בסמוך לתעלת סואץ והכריזו שמהיום אינכם יכולים לטוס יותר מעל השטח הזה.

ב. כאן אנו רואים מיד את הקשר בין שני הענינים:

רוסי אומרת: הנכם נותנים לנו חלק בארץ ישראל, כלומר, אתם אומרים שיש לנו דעה שם, א"כ נאמר לכם את דעתנו – עד כאן תטוסו ותו לא! מעתה ואילך אינכם יכולים לטוס משטח זה והלאה.

לולא הסבר זה, לא ניתן בשום אופן להבין מה קרה כאן: מאז ומתמיד שלחה רוסי אנשים ונשק למצרים אך היא עשתה זאת בחשאיות, ותמיד כשהיא רצתה לומר משהו היא אמרה זאת ע"י השגריר או מישהו אחר, מעולם הם לא העיזו לומר משהו ישירות ליהודים; תמיד הוא (המנהיג הרוסי) הציע עצות ואף ביקר בעצמו במצרים, אבל אף פעם הוא לא אמר משהו ישירות ליהודים, וכאן לפתע הם אמרו שיותר לא יוכלו לטוס.

וההסבר לכך הוא: כאשר מגיע רב ואומר שאמנם זקוקים לגיור כהלכה (ואלו שאינם מגיירים כהלכה עושים שלא כדין), אולם כאשר מגיע עולה מרוסי לארץ ישראל אזי יש להקל, זאת-אומרת, שכאשר באה גוי או בא גוי מרוסי ואומרים שרצונם להיות יהודים, וכששואלים אותם האם רצונכם בחלק בארץ ישראל הם עונים בחיוב והם חפצים להביע את דעתם בא", במקרה כזה – אומר אותו רב – יש לתת להם נייר שרשום בו שהם "יהודים"!

– לכן הם (הרוסים) אמנם החלו לומר את דעתם בגלוי.

כל זמן שלא אמרו שלגוי מרוסי יש חלק בארץ ישראל, הם לא אמרו את דעתם בגלוי, שהרי "ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו", למרות שהם עצמם אינם יודעים שזהו הטעם אך לפועל הם לא אמרו דעה. אולם כאשר אומרים שגוי מרוסי יכול לומר דעה בא", הם אכן

(8) שם ב, טז

(9) שם ג, ז.

(10) שם ה, ד ואילך. ז, א ואילך.

(11) תהלים קמ, יד.

לא מתכוונים לפשט'לאך

צריכים לדעת שהזמן עתה שונה מפעם, פעם היו כמה וכמה שנים לביאת המשיח, ובמילא, הגם ש"לא ידח ממנו ידח", היתה עצה לכך – שיתקנו את עוונותיהם בגלגול שני, [. . .] משא"כ עכשיו שאנו נמצאים בדור של משיח, וכפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר כמה וכמה פעמים שעכשיו הזמן ד"הנה זה עומד אחר כתלנו", ולא מתכוונים לשום פשט'לאך, אלא בפשטות – תיכף ממש, הנה הנה בא משיח ("אָט אָט קומט באלד משיח"), ובמילא אין עכשיו זמן לחכות . . .

(תרגום חפשי משיחת אחרון של פסח ה'תשט"ז - בלתי מוגה)

החשבון שמביא שמחה

הרבי הרי אמר שהולכים לקראת משיח, וכשהולכים למשיח צריכים לילך בשמחה. כאשר עושה חשבון אליבא דנפשי' ממעמדו ומצבו, אזי מהיכן תבוא השמחה? מצד מצבו הוא הרי... ואפ' התומ"צ שמקיים – לא מורגש מה נפעל עי"ז, כיון שעכשיו הכל זה מתן בסתר – כך הוא הלשון – וכמונח בתיבה שתומה, וא"כ על מה תהי' השמחה?

צריכים אבל לדעת, שכל ההמשכות נפעלות ("טוט זיך אָפ") עכשיו בזמן הגלות, ולעתיד לבא יתגלו הענינים שנמשכו דוקא עכשיו ע"י קיום התומ"צ, אזי, כאשר עושים חשבון, שבאמת יש עכשיו את הכל וסוף-כל-סוף זה יתגלה – זה מביא שמחה.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ קדושים ה'תשי"ד - בלתי מוגה)

אין שום צמצום!

אומרים לו שאין שום העלם, כיון שאוא"ס ממלא כל המציאות ואין צמצום כלל, הענין כולו איננו ("ניטא די גאַנצע זאך")! כפי שאדמו"ר הזקן אומר: צמצום כפשוטו – ח"ו! לא **שבפנימיות** אין כלל צמצום, אלא צמצום **כפשוטו** אין – **בפשטות** אין שום צמצום!

זה לא יותר מאשר זה שצריכים לבא להתבוננות ופירושים וכו' – אך המציאות היא שאין צמצום והעלם כלל.

ומה שבפועל ישנו צמצום והעלם, זה אך ורק בשביל הגילוי.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ אחרי ה'תשמ"א - בלתי מוגה)

המדור מוקדש לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורנגו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

ועוד וג"ז עיקר: האופן העיקרי בו יהודי "מקבל" ("נעמט אויף") את הנסים ופועל שהקב"ה יוסיף עוד יותר נסים – הוא ע"י זה שמוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור,

כולל – מצות תפילין (שהוא הרי אות וזכר ליציאת מצרים¹²) – והוקשה כל התורה כולה לתפילין¹³ – שע"ז נפעל "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך"¹⁴, עד שאוה"ע מעוררים את בנ"י שהצלחתם בעבר ובעתיד (עוד יותר) היא בגלל ש"שם ה' נקרא עליך", וגם – "יודו לשמך".

ובלימוד התורה עצמו – במיוחד בלימוד פנימיות התורה, שע"י"ז נפעל "אתי מר" דא מלכא משיחא¹⁵, "אראנו נפלאות" בגאולה האמיתית והשלימה.

ונוסף על עבודת עצמו, צריך גם להשפיע על עוד יהודים, ע"י הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, כולל ובמיוחד – אצל יהודים אלו שיוצאים עתה (ביציאת "מצרים") מהמדינה ההיא.

ד. ויהי רצון שהקב"ה יעזור לכל יהודי שיהי' לו את ה"עינים לראות ו(במילא) אזנים לשמוע" ו"לב לדעת"¹⁶ – לראות את "המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"¹⁷, את הנסים הגלויים שקורים בכל יום,

ובפרט שאוחזים כבר לאחר "ארבעים שנה"¹⁸ שנמצאים במדבר העמים (דגלות),

(12) ס"פ בא.

(13) קידושין לה, א.

(14) תבוא כח, י. ברכות ו, סע"א.

(15) אגה"ק הידועה דהבעש"ט – נדפסה בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

(16) תבוא כט, ג.

(17) שם, ב.

(18) ולהעיר שכבר עברו ארבעים שנה מעת הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנת ה'ש"ת, כמדובר כמ"פ.

במצב של "ארבעים שנה) אקוט בדור"¹⁹, ואוחזים כבר ב"יבואו אל מנוחתי"²⁰, בארץ הקודש וירושלים²¹, עד "שלם", שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה,

ובמילא מובן, שבנ"י מוכנים כבר לכך, ויש להם כבר את ה"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" [כמו שהי' בשנת הארבעים לאחר יציאת מצרים, שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

ואפילו אם ישנו עוד יהודי שצריך להסביר לו עד שיראה את הנסים (כיון שהוא עדיין לא הבחין ושם לב ("פאָנאָדער-געקליבן")) – הרי זה בא באופן הכי קל, בדרכי נועם ובדרכי שלום ובשמחה ובטוב לבב, מספיק שיעוררוהו על כך פעם אחת.

ויה"ר שלא יצטרכו לדבר ולספר אחד לשני על הנסים, כיון שכל אחד יראה ורואה זאת בגלוי, מראה באצבעו ואומר זה²², ומכיר ומודה לה' על הנסים,

עד שהוא לא מתבייש לצאת בריקוד בגלל הנסים גלויים!

כיון שהוא לא משלה את עצמו שאין מה לרקוד ולהרעיש ("שטורעמען") על הנסים שהקב"ה מראה, אלא אדרבא: הוא בא לידי הכרת האמת לאמיתו, א) שהקב"ה מראה נסים גלויים, ו-ב) שצריך להיות על כך בשמחה גדולה.

ובפרט בעמדינו, כאמור, בחודש ניסן, כשכל בנ"י הם בדרגת צדיקים [כידוע²³ החילוק בין חודש תשרי וחודש ניסן, ע"ד החילוק בין עבודת התשובה ועבודת

(19) תהלים צה, י.

(20) שם, יא.

(21) פרש"י שם.

(22) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י

בשלח טו, ב.

(23) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שם. תרנ"ב ס"ע ג.

ועוד.

ומצבו עד עתה ה' גבוה, הוא מתעלה לדרגת נס (למעלה מטבע העולם לגמרי), והוא רואה את הנסים של הקב"ה מסביבו.

ה. [.] ועוד והוא העיקר: שמהשמחה והשירה³⁰ על הנסים הגלויים שקורים עכשיו, נבוא תיכף ומיד ממש ל"נודה לך שיר חדש על גאולתנו", בגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהיו הנסים והנפלאות הגדולים ביותר, "אראנו נפלאות" (נפלאות – אפילו בערך לנסים ביציאת מצרים),

וכל בני, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"³¹, בכל מקום שהם – בין מהמדינה ההיא, ובין מאלו שלע"ע התיישבו במדינות אחרות – הולכים, "וארו עם ענני שמיא"³² (ע"ד שטסים במטוס, אבל עוד יותר מהר) – לארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי. ■

30) וע"ד שבני אמרו שירת הים על הנס דקרי"ם וטביעת מצרים בים (ובאריכות הפרטים). ואומרים שירת הים בכל יום בתפלה – טור אר"ח סנ"א. שו"ע אדה"ז שם ס"א. – וראה זח"ב נד, ב.
31) בא, י ט.
32) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

הצדיקים²⁴], ויש לומר שזהו אחד הטעמים למה לא אומרים אז תחננו²⁵ (כיון שלא צריך להגיע אז לזה (תחננו), כמדובר כמה פעמים²⁶), כיון שכל יהודי מתעלה (בבחי' נס, ארים נסי²⁷) לדרגת צדיק²⁸, במילא לא צריך להגיע לאמירת תחננו ותשובה על ענינים הפכיים, אלא ישנה אז התשובה באופן ד"לאתבא צדיקא בתיובתא"²⁹ (התשובה היא על כך שישל לעשות את עבודתו באופן נעלה יותר).

וחודש ניסן נותן תוספת כח לכל יהודי ומגביו עוד יותר למעלה, שאע"פ שמעמדו

24) ובנוגע להחדשים בינתיים יש לומר – שגם בצדיק ובעל תשובה יש כמה דרגות (צדיק גמור, שאינו גמור. תשובה מיראה, תשובה מאהבה. וכיו"ב). או שהם כנגד הדרגות בעבודת הבינוני. ואכ"מ.
25) שו"ע אדה"ז אר"ח סתכ"ט ס"ח. וש"נ.
26) לקו"ש ח"ד ס"ע 401 ואילך. חט"ו ע' 546. חל"ב ע' 75. ועוד.
27) ישע"י מט, כב. וראה ברכה י"א ניסן (סה"ש תנש"א ח"א ע' 420). וש"נ.
28) ולהעיר מהשייכות למזמור צדי"ק בתהלים, שמתחילים לומר בחודש ניסן שנה זו. וראה ה"פתיחה" לקובץ י"א ניסן – שנת הצדיק ס"ה ואילך.
29) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. ועוד.

ויה"ר שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו"

ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה – מתעוררת תמיהה הכי גדולה: **היתכן שמבלי הבט על כל הענינים – עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?!... דבר שאינו מובן כלל וכלל!**

ותמיהה נוספת – שמתאספים עשרה (וכו"כ עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים "עד מתי" – ה"ז מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמשח כבר ה' בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל, והראי', שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר – בגלות פנימי בעניני עבודת השם.

הדבר היחידי שיכולני לעשות – למסור הענין אליכם: **עשו כל אשר ביכלתכם – ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!**

ויה"ר שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובודאי יפעלו אצל הקב"ה - כמ"ש "כי עם קשה עורף הוא (למעליותא, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" – להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

וכדי למהר ולזרז עוד יותר ע"י הפעולה שלי – אוסיף ואתן לכאו"א מכם שליחות-מצוה ליתן לצדקה, ו"גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה".

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה"ר שימצא מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר – שיפעלו שתהי' הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(משיחת כ"ח ניסן ה'תנש"א – מוגה)

מדור ה"דבר מלכות"
מוקדש לזכות
הרה"ת אורי אהרן יואל בן מינדל וזוג' בת"יה רות בת שרה שיחיו
וילדיהם: שטערנא שרה ושמואל שיחיו
ולזכות דוד יעקב בן מינדל שי', מיכאל נחמיה בן חוה אסתר וזוג' רחל יפה בת מינדל שיחיו
וילדיהם: עדן שרה ושהם מרדכי שיחיו
ולזכות שושנה חסיה בת מינדל שתחי'
ולזכות הרה"ת אפרים יונה בן פאולין רות וזוג' רייזל פרומה בת חי' רחל שיחיו
ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומה שי' ולזכות חי' רחל בת שפרנצא שתחי'
ולזכות צבי בן חי' רחל שי'

להפרע:

בכדי להסיר גם את מניעת היצר ולהראות לו שגם בשבילו כדאי הענין – מודיע לו הקב"ה "אני ה" – "נאמן לשלם שכר", ובלשון המשנה בפרקי אבות דשבת ז"ל: "ודע לפני מי אתה עמל ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך" – שכר בעולם הבא, ואם זה "מעט" מדי עבורו – יש גם שכר בעולם הזה, וכל הדרגות בשכר (כפי שהרמב"ם מונה¹⁵). אך לפעמים ישנו יצר כזה מחוצץ שבשבילו זקוקים גם ל"מקל", ולכן אומרים גם לו "אני ה" – "נאמן להפרע", לא על אף יהודי ח"ו!

וזוהי ההוראה מיוחדת שישנה מהזמן הנוכחי כשקוראים **וחיים** (כתורת אדה"צ¹⁶) עם פ' קדושים, "קדושים תהיו כי קדוש אני"¹⁷, אשר אחד מהציוויים בה הוא "לא תעמוד על דם רעך" – ההכרח והחיוב על כאו"א לעסוק בהפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה, בכדי להציל יהודים שנמצאים במצב של פקוח נפש ברוחניות, כנ"ל.

(משיחת ש"פ קדושים, ב' דר"ח אייר ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

(14) פ"ב מי"ד. (15) הל' תשובה פ"י ה"ב. פיה"מ לסנהדרין הקדמה ועוד. (16) "היום יום" ב' חשוון. סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך. (17) יט, ב.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי

מו"ל כתי"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

המשך השיחה מעמוד 14:

להיות "קופץ בראש", משא"כ במקרה-דנן, כאשר צריכים לעשות משהו בפועל הוא איננו עושה מאומה.

ואין פוצה פה ומצפץ! הדבר לא נוגע לאף אחד!...

טוענים שבין כך לא יפעלו כלום, אך הדין של "הוכח תוכיח את עמיתך" הוא "אפילו מאה פעמים", כלומר, אפי' אם הוא ניסה תשעים ותשע פעמים וזה לא עזר, חל עליו חיוב להוכיח עוד הפעם.

ויהי רצון שיקוימו הפסוקים בפרשתנו: "כי ביום הזה יכפר עליכם", "וכפר את מקדש הקודש", "והיתה זאת לכם לחוקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם".

(תרגום חפשי של קטעים משיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר ה'תש"ל – בלתי מוגה)

יש למצוא ענין של גאולה בפרקי אבות

א. בשבת זו מתחילים ללמוד פרקי אבות.

ובהמשך להמדובר לעיל אודות, ענין הגאולה – יש למצוא ענין של גאולה גם בנוגע לפרקי אבות.

ובפרט שהתחלת הלימוד דפרקי אבות הוא לעולם בחודש ניסן – בשבת הראשונה שלאחרי חג הפסח שבת מברכים חודש אייר, שהיא בסיומו של חודש ניסן – "חודש של גאולה"¹.

והענין בזה:

כללות הלימוד דפרקי אבות בשבתות שבין פסח לעצרת הוא – הכנה למתן-תורה². וענינו בעבודה – בירור המדות שעיקרם – ששה מדות וכנגדם – ששת הפרקים דמסכת אבות אשר עי"ז באים לענין המוחין – מ"ת.

ויש לומר שענין זה מהוה גם הכנה לגילויים דלעתיד לבוא – כמובן מביאור אדמו"ר האמצעי³ שבזמן הזה עיקר העבודה היא בבירור המדות אשר עי"ז באים לענין המוחין – לעתיד לבוא.

וענין זה מתבטא בפתיחה לאמירת פרקי אבות – "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא"⁴ דקאי על עולם התחי' (כנ"ל במאמר), היינו שתכלית השלימות דכל הענינים הוא – עולם התחי'.

ובזה גופא – לא רק "בכח" אלא גם "בפועל" שכן אע"פ שלמעלה אין כח חסר פועל הרי אצל האדם דלמטה כח חסר פועל ולכן אפילו האבות ומשה רבינו שנמצאים בג"ע שלשת אלפים שנים (כמוזכר במאמר), מצפים וממתינים לתכלית השלימות דעולם התחי' – בפועל.

וכדי ששלימות זו תבוא בפועל – יש להשלים את כל פרטי עניני העבודה דבירור המדות כו' המרוזות בפרקי אבות (כנ"ל), שעיי"ז באים לתכלית השלימות – "עולם הבא" עולם התחי'.

ויש להוסיף שמצינו ב' פרטים נוספים שבהם מודגש ענין הגאולה – כדי להשלים למספר ג', ג' ענינים של גאולה:

התחלת מסכת אבות היא – בענינו של משה "משה קבל תורה מסיני". והקשר לענין

(1) שמור"ר פט"ו יא. (2) ראה מדרש שמואל (פרקי אבות בהקדמה).

(3) בד"ה אל תצר (קה"ת תשל"ו) ע' 6 ואילך. (4) סנהדרין רפ"א.

הגאולה – מכיון שמשה רבינו הוא "גואל ראשון" ו"גואל ראשון הוא גואל אחרון"⁵.

ונוסף לזה: בפרקי אבות ישנם ריבוי ענינים שהם במספר שלש החל מהמשנה הראשונה – "הם אמרו שלשה דברים" "על שלשה דברים העולם עומד"⁶ ו"על שלשה דברים העולם קיים"⁷ וכן בנוגע לשאר המאמרים שבפרק ראשון (וכיו"ב בפרקים שלאח"ז) שכל מאמר כולל ג' פתגמים ולא עוד אלא שגם המאמרים שיש בהם יותר מג' פתגמים הרי בכללותם נחלקים לג' סוגים (כמדובר כמ"פ). ובה מודגש הקשר לגאולה העתידה – גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי.

אמנם עדיין דרוש ביאור והסבר:

מכיון שכל עניני התורה הם בתכלית הדיוק הרי בודאי שאין שום פרט שהוא מיותר ח"ו. וא"כ דרוש ביאור והסבר מה ניתוסף בתוכן הענין עי"ז שמוצאים ג' פרטים שבהם מודגש ענין הגאולה?

ב. והביאור הוא:

א) "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא" עולם התחי' השלימות דימות המשיח – הו"ע הגאולה בנוגע לעצם מציאותם של ישראל.

ב) "משה" "גואל ראשון הוא גואל אחרון" – מורה על ענין הגאולה בעבודה דלימוד התורה שהרי ענינו של משה הוא – תורה.

ג) ופרטי המאמרים שבמסכת אבות המתחלקים לשלשה פתגמים (מספר הקשור עם גאולה) – מורים על ענין הגאולה בעבודה בעולם (מצוות מעשיות וכו'), בהתאם לתוכן המאמרים דפרקי אבות הוראות והלכות בנוגע להנהגה בפועל בעולם. ובפרט להדעה⁸ שמסכת אבות מהוה הקדמה ופתיחה לכל הש"ס – בבחינת "דרך ארץ קדמה לתורה"⁹. (משיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

(5) שמו"ד פ"ב ד. ד. זח"א רנ"ג א. ועוד.
(6) אבות פ"א מ"ב.
(7) שם מ"ח.
(8) גירסת המאירי. וראה שיחת ש"פ שמיני תשמ"ג
(9) סנ"א (התוועדיות תשמ"ג ח"ג ע' 1399). וש"נ.
(9) ראה ויק"ר פ"ט ג.

נשיא דורנו פוקד: "לא תעמוד על דם רעך"!

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך"^{*}

נשיא דורנו הטיל על כאו"א את השליחות, ופקד עליו בסגנון ברור: "לא תעמוד על דם רעך"!

דווקא בסגנון זה – סגנון ברור המבטא בבהירות ("קלאַרערהייט") שלא מדובר בבקשה בענין פרטי ומהיכי תיתי וכו', אלא – "לא תעמוד על דם רעך":

(* לכללות שיחה זו ראה לקו"ש חל"ב ע' 120 ואילך. (1) פרשתנו יט, טז.

עליכם לדעת שישנם יהודים העומדים בדרגת "עצמות היבשות"², וזו פשוט סכנת פקוח נפשות של "דם רעך"^{2*} – הוא עומד לאבד את "הדם הוא הנפש"³, את התורה ומצוות ש"הם חיינו ואורך ימינו"⁴, ולאבד את שייכותו וחיותו מזה.

מודיע לו נשיא דורנו: "לא תעמוד על דם רעך", וכפירוש רש"י⁵: "לראות במיתתו ואתה יכול להצילו", כלומר, נשיא דורנו הודיע ש"אתה יכול להצילו" – במילא אתה צריך להצילו!

הנך רואה יהודי שהוא "טובע בנהר" [ולהעיר שהלשון בשו"ע אדה"ז⁶ הוא "טובע בים"], טובע ב"מים רבים"⁷ ו"מים הזדונים"⁸ של טרדות הפרנסה (כפי שהוא מפרש בתורה אור⁹ ובהמשך מים רבים¹⁰ מבעל יום ההולדת דב' אייר), "ואתה יכול להצילו" – אתה צריך להצילו!

ומה שהנך טוען, שאם תנסה להצילו זה יכול לגרום לך לעמוד בסכנה – כיון שנוסף ע"כ שהוא "טובע בנהר" אזי "חי' או לסטים באים עליו"¹¹, ובמילא אתה בין-כך לא תוכל להצילו,

ע"כ אומרים לך ש"אני ה"י": הקב"ה בעה"ב על החי', הלסטים והנהר, ובעה"ב על כל העולם כולו, וכאשר הוא אמר ש"אתה יכול להצילו", הרי בודאי שאתה יכול להצילו וזה לא זיק לך!

ועד"ז, כיון שנשיא דורנו – "לב כל קהל ישראל"¹² – אמר ש"אתה יכול להצילו", הרי זה דבר ברור שאתה יכול להצילו וזה לא זיק לך!

והראי' לזה¹³, היא מכך שאתה רואה אותו "טובע בנהר" ("לראות במיתתו"): אילו לא יכולת להצילו לא היו מראים לך זאת, משום שלא תצמח מכך שום תועלת (שהרי לא מצערים יהודי סתם ומודיעים לו על יהודי שטובע, ר"ל, כשאינן ביכולתו להצילו) – וכיון שאתה רואה זאת, הרי זו ראי' ש"אתה יכול להצילו"!

אך היות שסוף-כל-סוף יש להסתדר גם עם היצר-הרע ("קלוגינקער"), הטוען שביכולתו לעסוק בענינים אחרים טובים יותר, ענינים רגועים, זקן ואינו לפי כבודו וכיו"ב; וגם כשאומרים לו שהטילו עליו שליחות מהקב"ה ע"י נשיא דורנו להציל יהודים שעומדים בסכנה, ובל' הכתוב: "לא תעמוד על דם רעך", "אתה יכול להצילו" – זה לא מספיק עבורו, לכן אומר הקב"ה [בהמשך הכתוב]: "אני ה"י", ומפרש רש"י: "נאמן לשלם שכר ונאמן

(2) יחזקאל לז, א ואילך. וראה שיחת ש"פ אחרי ש.ז. סל"ז ואילך (סה"ש תשמ"ז ח"ג ע' 316 ואילך).

(2*) כן נקט להלכה בשו"ת מהרש"ם חיו"ד סר"ד (הובא בכנסת הגדולה לטור חו"מ ר"ס תכו) – לענין הצלת נפשו מיני שחת שלא ישתמד או שאם נשתמד להושיבו לדת משה. ובשל"ה חלק תושב"כ פרשתנו (שמה, ב) "כ"ש בהצלת הנפש שאם יראנו עושה עבירה שמאבד עולמו יצילהו" (וראה גם מנ"ח מצוה רלט. וראה שקו"ט בביאור הרי"ף פערלא לסהמ"צ לרס"ג ח"א עשה כח (קעב, א ואילך)). [הערה 35 מלקו"ש שם].

(3) ראה יב, כג.

(4) נוסח תפלת ערבית.

(5) פרשתנו שם עה"פ.
(6) חר"מ הל' נזקי גוף ונפש ודיניהם ס"ז.
(7) שה"ש ח, ז.
(8) תהלים קכד, ה.
(9) ר"פ נח.
(10) תרל"ו – בתחלתו. פעה.
(11) כמבואר בארוכה לפנ"ז בהשיחה (לקו"ש שם), הביאור בפרש"י, שמדובר באותו מקרה של אדם הטובע בנהר כאשר על שפת הנהר "חי' או לסטים באים עליו".
(12) ע"פ ל' הרמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו.
(13) ראה גם לקו"ש שם ע' 125-6.